

Válasz egy körkérdésre...

Szerző Administrator
2014. július 18.
Utolsó frissítés 2014. július 18.

Szvorák Katalin válasza egy körkérdésre:

"Szlováknak lenni Pilisszentlászlón"

A demokrácia egyik archimédeszi pontja a nemzetiségi kérdés. A mindenkori politikai hatalomgyakorlók kártyajátékának ezért elengedhetetlen szenvedői a nemzetiségek, a kisebbségek. Az egykori "Magyarhonban", azaz Uhorsko-ban még elsősorban a felekezeti hovatartozás jelentette az elsődleges önmeghatározást. A "hungaricus" embertípust a nyelvi és kulturális sokszínűség többfelé is köthette. Ez szűnt meg a Monarchia szétesésével, majd a különböző színezetű nacionalista sáfárkodásoknak köszönhetően mára már fehér hollónak számít.

Mindezen megállapítások hatványozottan érvényesek a Kárpát-medence népeire és azon belül fókuszálva az itt élő szlovákságra is. Az elmúlt évtizedek tanulsága szerint még inkább hangsúlyozandó, hogy minden ember számára létfontosságú az anyanyelvén elsajátított "alapismeret", mert már Comenius is kifejtette és hangsúlyozta legfőbb pedagógiai elvként, hogy csak az anyanyelven elsajátított és megszerzett tudás az, ami a legmélyebben megmarad, elraktározódik a memóriában, s amire lehet később építeni.

Mint egykoron felföldi magyar nemzeti kisebbségi a mindenkori kisebbségek nevében vallom, hogy igen fontos minden ember számára felvállalni identitását, nemzetiségét, mert így a többségi társadalom számára is sokkal értékesebbé válhat az az egyén, aki tisztában van önmagával, kultúrájával, hagyományaival, múltjával - habár ezt nem hangsúlyozzuk eléggé. Mindezekből természetesen adódik, hogy igenis fontos a Pilisszentlászló-i közegben a szlovák nyelv tudása, de mindenekelőtt a legfőbb cél az volna, ha az idősebb korosztály, - amely még beszél és használja is anyanyelvét, - tudatosan törekedne arra, hogy átadja anyanyelvén meséit, dalait, a régmúlt tapasztalatait akár a kis unokáknak, hogy az elfeledőben lévő anyanyelv újra élővé válhasson. A tapasztalt tények jelzik, hogy a 24. óra már elmúlóban van, így az előbbi megállapítás már csupán vágyálom lehet, mert az anyanyelv természetes átöröklésénél, mint természetes folyamatból kiesett lényegében egy, másfél generáció, mely nem tud (és nem akar) mit kezdeni anyanyelvével: úgy-ahogy megérti azt, de már nem beszél, s ez komoly lélekvesztés az egész közösség számára, mert gyökértelenné, sebezhetővé válhat ezáltal is. Mindent elárul egy közösségről a temetője is: a pilisszentlászlói sírok közt csak nagyon elvétve fordul elő szlovák nyelvű felirat...Az anyanyelv tudatos felvállalása nagyban összefügg az egyén értelmi szintjével, gerincességével, mert csak az tudja felmérni veszteségét, aki tisztában van saját hagyományaival, értékeivel. Nagyon jó és példaértékű, hogy Pilisszentlászlónak van szlovák oktatás az iskolában, van hagyományőrző énekegyüttese, de -úgy érzem - ez egyfajta kirakat, ami mégis fontos tükröképet adhat mások számára. Nekem, az egykoron magyar nemzetiségű kisebbséginek a legföltettebb kincsem az anyanyelv volt, mely védelemre, óvásra szorult, s mivel nap mint nap meg kellett érte küzdenem, ezért oly drága nekem az énekelt anyanyelvvel együtt. Kíváncsi vagyok, hogy a falunkban élő szlovák közösség is ízele meg ennek a nemes "harcnak" minden csínját-bínját, mert csak így tudnak - levette az álarcot - visszatálatni önmagukhoz.